



# Přírodou

INFORMACE PŘÁTEL  
POMNÍČKŮ A PAMÁTNÝCH MÍST  
JIZERSKÝCH HOR

3 / 91

---

ROČNIK 2

# POZVÁNKA

\*\*\*\*\*

NA

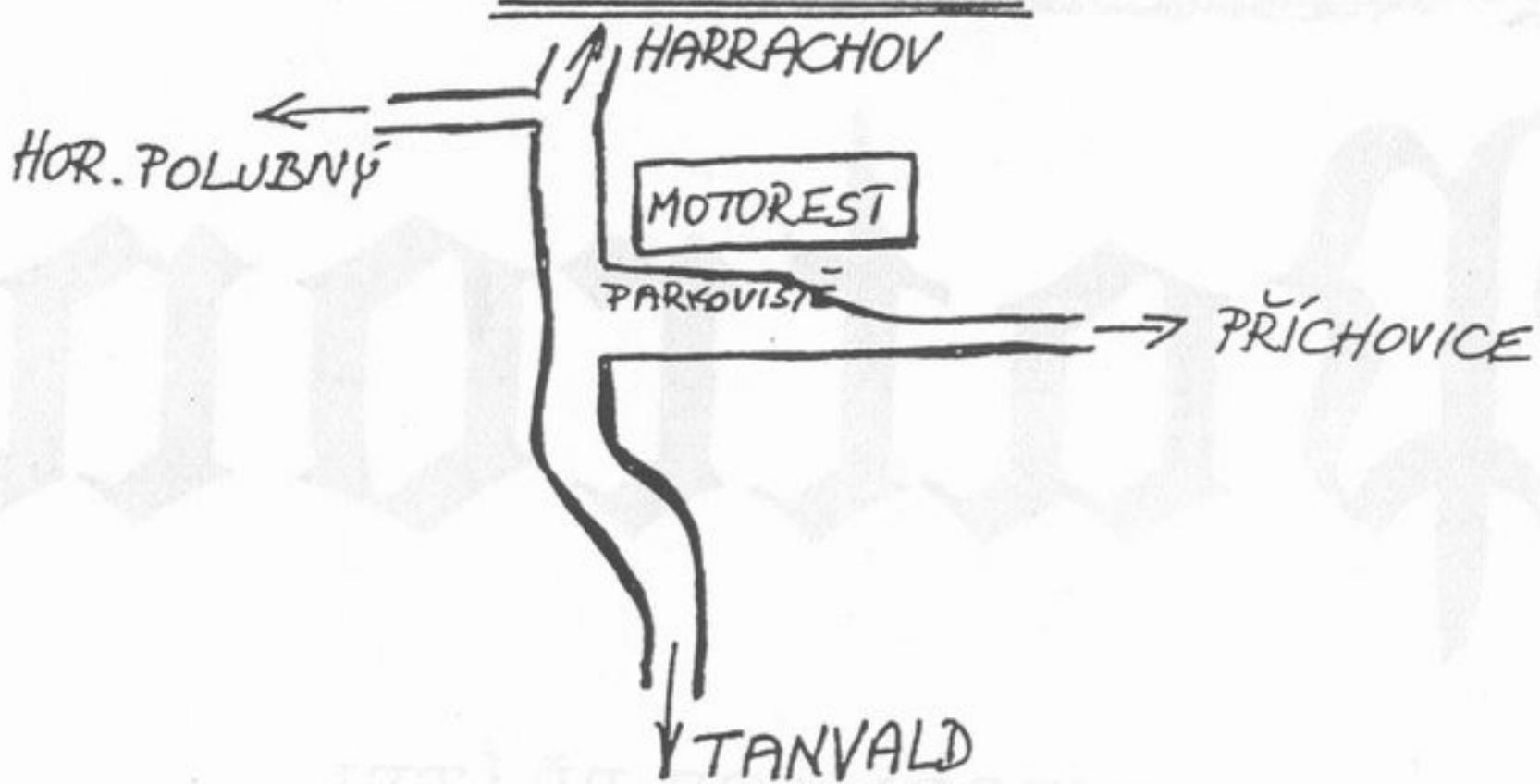
## „PUTOVÁNÍ ZA POMNÍČKY ZA ZEMSKOU HRANICÍ - PLR“

Tato naše společná akce se uskuteční v

S O B O T U            D N E            14.9.1991

a sraz všech účastníků je u Motorestu na křižovatce silnic - Harrachov - Příchovice a to

v 6<sup>30</sup> HODIN.



Odjezd z parkoviště před Motorem je přesně v 6,30 hodin, tak abychom okolo 7,00 hodiny překročili státní hranici v Harrachově. ! \* \*

Jedná se o akci v terénu pomocí osobních aut a tak je zapotřebí, aby si každý účastník sám dohodnul svůj odvoz, eventuelně své spolujezdce.

T R A S A  
\*\*\*\*\*

NAŠEHO PUTOVÁNÍ ZA PAMÁTKAMI A POMNÍČKY V POLSKU.

Harrachov - celnice - Sklarska Poreba - Michalowice

Délka trasy cca 25 km.

V Michalowicích se rozhodneme dle časových možností zda pojedeme hledat „Pomníček lesníka Freye“, který má být „na cestě“ z Karpacze na Sněžku, cca 500 m pod Kopou, 1375 m.n.m. To by bylo dalších cca 20 km z Michalowic do Karpacze autem.

N E B O

=====

Se z Michalowic vrátíme přes Sklarskou Porebu a pojedeme směrem na Swieradow Zdroj a po cestě se zastavíme u chaty „Rozdroze Izerskie“ („Ludwigsbaude“) a vyledejme „Pomníček lesníka Wenigera.“

Zpáteční trasa bude dohodnuta v průběhu dne!!

○-○-○-○-○-○-○-○-○-○-○-○-○-○

Co všechno bychom chtěli při naší výpravě do Polska vyhledat?

V oblasti Michalowice:

- pomníček „Maywaldovy smrti“ z roku 1838

V oblasti Sklarske Poreby:

- pamětní kámen smrti H. Preusslera z roku 1668
- „Hohler Stein“ (Dutý kámen), skalní kupa cca 8 m vysoká s pomníkem císaře - víc zatím nevím
- „Moltkefelsen“ (Moltkeho skála) 686m. S pomníkem vojevůdce Moltkeho
- „Mordstein“ (Vražedný kámen), upravo u silnice na Michalowice - víc zatím nevím

V oblasti Rozdroze Izerskie:

- pomníček „Wenigerovy smrti“ z roku 1890
- „Grafentafel“ (Hraběcí tabule), skála, kde kdysi hostil své hosty hrabě Schaffgotsch
- „Rübezahls Sarg“ (Krakonošova rakev), balvan připomínající rakev

V OBLASTI KARPACZE:

- POMNÍČEK „SMRTI LESNÍKA FREYE“ Z ROKU 1877



STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH PAMÁTEK, KTERÉ  
CHCEME VYHLEDAT V POLSKU.

1. PAMĚTNÍ KÁMEN HANSE PREUSSLERA.

Sklářský mistr Hans Preussler se vracel na koni z kontroly dělníků v lomu na Bílém Flinsu a na tomto místě padl z koně a zemřel na mrkvici. Jeho otec - Wolfgang Preussler - byl již roku 1616 povolán chojnickým hrabětem ve svých 60ti letech, aby postavil hutě ve Sklarske Porebě (Bílé Dolině). Hans Preussler zemřel roku 1668.

2. MOLTKEHO KÁMEN - MOLTKEFELSEN.

Pomník věnovaný budě: hraběti Helmutu, pruskému polnímu maršálovi, který zemřel roku 1891 v Berlíně a byl náčelníkem generálního štábu pruské armády a v letech 1866 a pak 1870/71 se proslavil jako jeden z největších vojevůdců.

Nebo: Helmutu, synovci výše uvedeného. Ten řídil operace ve válce r. 1914 jako náčelník generálního štábů až do bitvy (Marneschlacht), kde po neúspěchu ze své funkce odstoupil. Zemřel roku 1916.

### 3. MAYWALDOVA SMRT.

Dne 17.září 1838 si vyšel Johann Gottlieb Maywald na svoji poslední pochůzku do revíru jako lesník hraběte Schaffgotsche. Domů jej přinesli celého zakrváceného. Jak se později zjistilo, byl ubit vlastní dvouhlavňovkou, která po činu zmizela. Zanechal po sobě ženu a čtyřletého synka. Pachatelé nebyli nikdy dopadeni.

Bližší údaje: časopis „Wanderer im Riesengebirge“, sešit č.5, ze dne 1.května 1906.

### 4. POMNÍČEK LESNÍKA FREYE.

Dne 21.července 1877 byl lesník Frey postřelen pytlákem (nebo pytláky) tak, že na místě bez pomocí vykrvácel. Jeho příběh byl zpracován literárně v „Boten vom Riesengebirge“, dne 25.11.1928. Na místě smrti mu byl postaven pomníček.

### 5. POMNÍČEK WENIGEROVY SMRTI.

Dne 5.listopadu 1890 byl při pronásledování pytláka zasažen do prsou lesník Weniger. Byl nalezen hostinským z nedaleké boudy ("Ludwigsbaude"), panem Krebsem, který slyšel výstřely. Zraněného donesl do chaty, kde téhož dne večer zemřel. Bližší údaje: časopis „Queistalboten“ - nevíme ročník. Pachatel nebyl nikdy dopaden.

### 6. HRABĚCÍ TABULE, KRAKONOŠOVA RAKEV.

Dvě místa při silnici do Swieradowa Zdroje. U prvně jmenovaného se uvádí, že zde hostil své lovecké hosty hrabě Schaffgotsch.

U druhého se jedná o kámen 80x60x50 cm, který byl nalezen 3.srpna 1888 panem Schieberlem a jím také takto, dle svého tvaru, pojmenován.

Pan Schieberle byl velice známou a svéráznou postavou Jizerských hor a dnes mu může být asi 90 let.

Zpracováno z dostupných pramenů, t.j.:

- rozšířitost Emila Nováka
- staré průvodce Krkonošemi a Jiz. horami
- výše uvedené časopisy v příslušných archivech

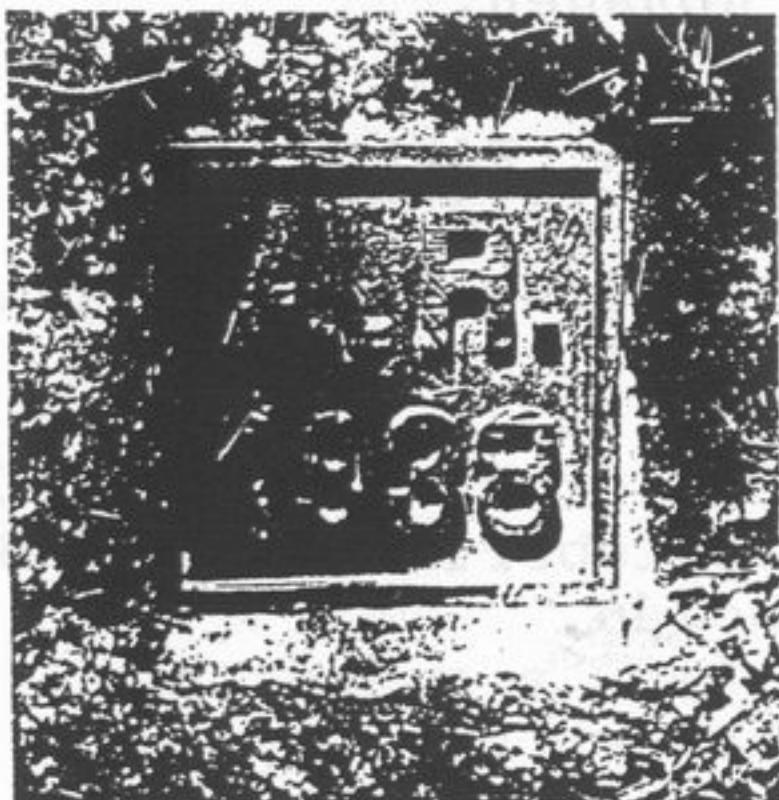
Herbert Endler.

\* \* \* \* \*

Pro Vaši lepší představu a přehlednost, kudy trasa vede a v kterých místech se některé ze shora uvedených pomníčků nalézá, je na straně č. 9 a 10 (vnitřní dvoustrana) reprodukce staré krkonošské mapy, měřítko 1:50 000. Mapa je orientována na Sklarskou Porebu a její blízké okolí, přičemž zachycuje místa pomníčků Wenigera a Maywalda. (vyznačeno šipkou.) Moltkefels je pak na mapě přímo znázorněn - severně od Sklarske Poreby.

\*\*\*\*\*

Při cestě do PLR nezapomeňte na platné cestovní doklady. Některé detaily trasy pak budou upřesněny přímo v den konání akce.



### DESTIČKA

"A.R. 1938"

v Jiřetíně p. Buk. - na břehu Kamenice.

K této destičce, o které jsme mimochodem věděli jen velmi málo, sděluje H. Endler:

"Při procházce koncem dubna tohoto roku, jsem zjistil, že destičku někdo násilím odstranil. Na kameni zůstala vysekána plocha a zbytek čerpu."

NAŠE MINULÁ SPOLEČNÁ AKCE V TERÉNU, KTERÁ SE  
KONALA DNE 25.5.1991.

Bohužel nám v tuto sobotu počasí moc nepřálo, protože občas přeci jenom vydatně pršelo, přesto se několik zájemců sešlo a akce sė uskutečnila.

Vedením této exkurze v terénu byli pověřeni manželé Zítkovi, kteří se tohoto úkolu zhostili velmi dobrě a patří jim za to dík.

V sobotu ráno, dne 25.5.1991 se u gymnázia v Jablonci nad Nisou sešlo pod deštníky celkem 12 lidí a jeli-kož každý z přítomných již byl „zvědav“ na novinky v okolí Jablonce nad Nisou, tak se vyrazilo do terénu kde jsme prošli tyto pomníčky a pamětní místa:

1. Pamětní kámen na Žižkově vrchu (?)
2. Kámen Kotél v Turnovské ulici
3. Zaniklý kříž paní Matěchové
4. Torso kříže označené „U dobráka“
5. Pamětní kámen prince Alaina Rohana
6. Lesní rohožnost nedaleko Rádla (lývalá)
7. Kaplička v Miliřích
8. Pyramida v Miliřích
9. Pomník z roku 1894 v Miliřích
10. Císařský kámen
11. Kříž dopravní nehody v Rádle „P. Š. \*1966  
†1989"
12. Odpočivadlo lesního rady Tetsche
13. Výklenek s nápisem "Maria hilf!" a kříž
14. Dopravní nehoda Václava Kotka
15. Seibothův pramen na Dobré vodě
16. Seibothova studánka na Dobré vodě
17. Pomník I. svět. války na Dobré vodě, kde byly opět naistalovány původní texty
18. Kaplička na Dobré vodě
19. Čertův kámen - Schnuppstein
20. Pyramida v Kokoníně z roku 1866

o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o

Všechny účastníky tohoto setkání, včetně žen, však čekal v tento den nelehký úkol - znovupostavení

pamětního kamene prince Alaina Rohana.

Když jsme okolo desáté hodiny dorazili k tomuto pamětnímu kameni vypadalo to zde takto:



Manželé Zítkovi připravili již předem jámu, do které měl být kámen znovu usazen. A pomocí úsilí všech přítomných se nám dílo nakonec podařilo - pamětní kámen znovu vztyčit.



Bylo to akce velice pěkná a nikomu přitom nevadilo nevlídné počasí.

Kolem pamětního kamene jsme nakonec důkladně uklidili a vyfotili se na památku.

Všem zúčastněným a především pak manželům Zítkovým patří upřímný dík za ochotu pomoci a za přípravu tohoto setkání v terénu.



Znovupostavený pamětní kámen prince Alaina Rohana, dne 25.5.1991.

0-0-0-0-0-0-0-0



Při této exkurzi v terénu jsme také navštívili tento dřevený křížek, který se nachází v Rádle přímo u hlavní silnice, v levotočivé zatáčce.

*Herbert Endler pak zjistil následující:*

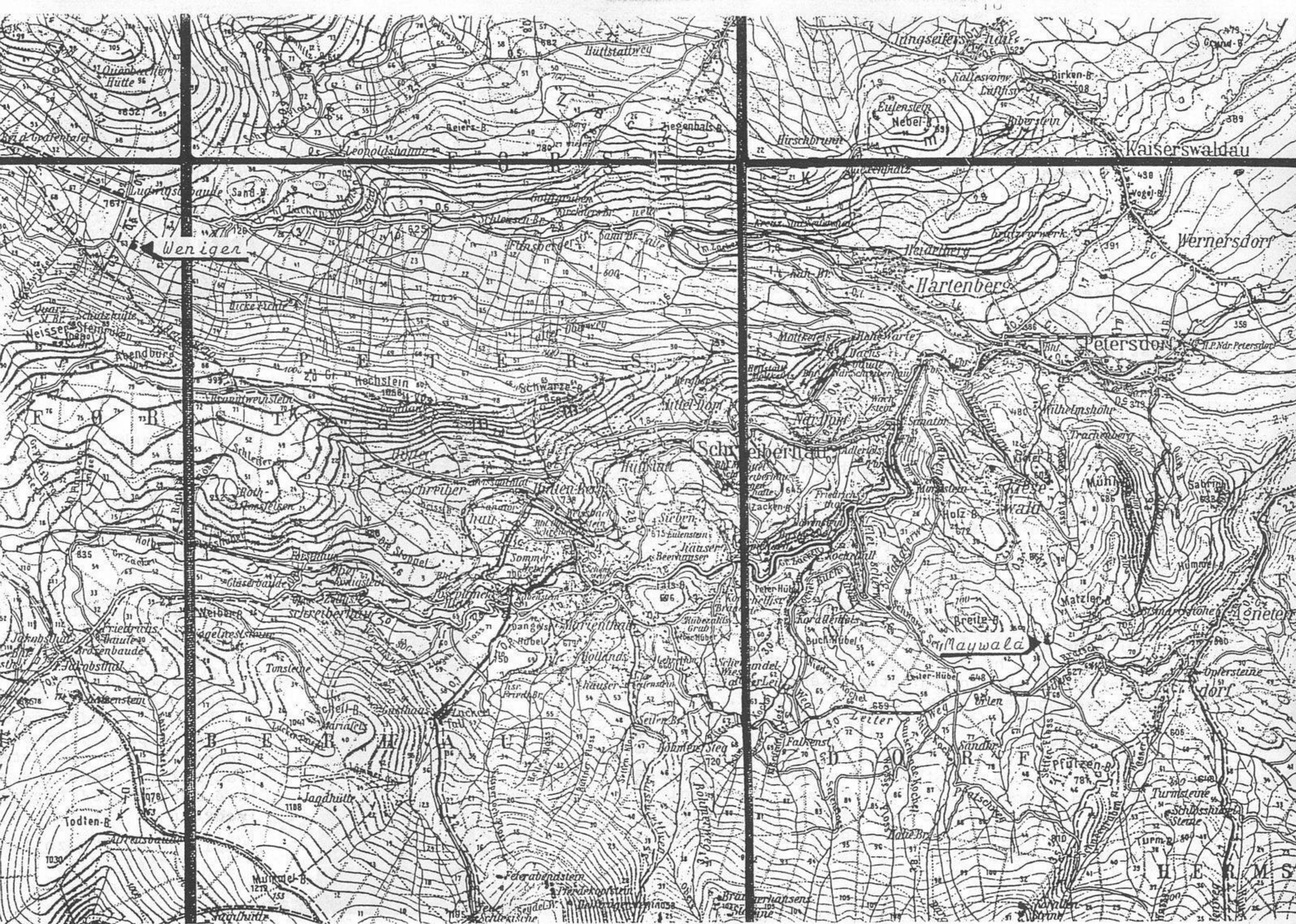
*Dotazem jsem zjistil, že se jedná o dopravní nehodu. Na motocyklu jedoucí Š A R B O C H*

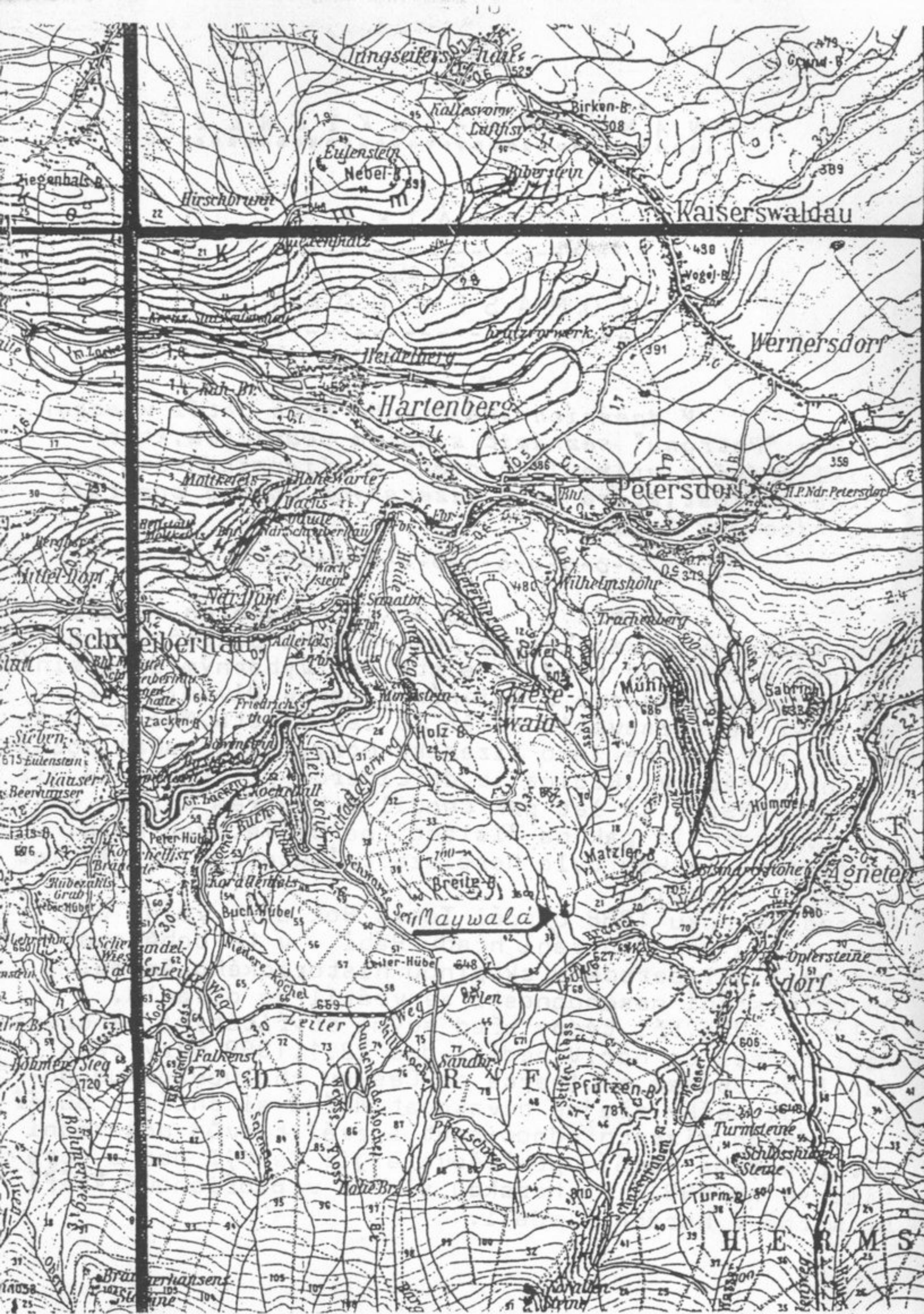
*P. z Rádla se zd srazil s protijedoucím automobilem a na místě zahynul. Byl ženatý a mě dvě děti. Zemřel tragick ve věku 22 let.*

Nápis na křížku zní:  
" \* 1966 P.S.

+ 1989"







N Á M Ě T Y - A K T U A L I T Y  
\*\*\*\*\*

P A M Á T K A

T O M Á Š E   B O K A

V dnešních „Námětech“ bych chtěl všechny čtenáře "Patronu" seznámit s novým pomníčkem, který vznikl právě v uplynulých dnech a připomíná všem tragickou událost, která se v Jizerských horách odehrála před více jak 2 lety.

o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o

T O M Á Š   B O K, narozen v Karlových Varech v divadelnické rodině Boků pokračoval po vyučení v rodinné tradici a stal se vyborným divadelním rekvizitářem, nejprve v Naivním a pak v Divadle F.X. Šaldu, kterému zasvětil téměř 20 let života. Měl tu práci moc rád, stejně jako Jizerské hory, které začal poznávat už v dětství. Rodina se do Liberce přistěhovala již v roce 1949. Od 14 let pak chodil s bratrem Jirkou na vandr, především pak na "Island" na Olivetskou horu. Další jeho láskou bylo horolezectví, kterému se pár let aktivně věnoval.

Na podzim roku 1988 utrpěl Tomáš Bok dost vážný úraz obou nohou při dobývání hradu Rábí - v té době spolu-pracoval s libereckou skupinou historického šermu. Po tříměsíční neschopnosti se vrátil do divadla. V lednu 1989, tři týdny před svými čtyřicátými narozeninami odešel do hor. V neděli, dne 22.1.1989 brzy ráno odjel autobusem z Liberce na Českou chalupu, odkud pokračoval pěšky, zřejmě bivakovat. Možná si chtěl v důvěřné známých místech odpočinout a zvážit svůj dosavadní život. Rodina Tomáše pohřešovala již tentýž den a obrátila se na SNB i na Horskou službu v Bedřichově, kteří ho marně v horách hledali.

Při pátrání po pohřešovaném Tomáši Bokovi bylo využito i hromadných sdělovacích prostředků:

## UDÁLOSTI TÝDNE

— NA LINCE 158 —

### Pátrání po pohřešovaném

Veřejná bezpečnost v Liberci pátrá po pohřešovaném Tomáši Bokovi, narozeném 12. 2. 1919 v Karlových Varech, trvalým bydlištěm Liberec 3, Šumavská 3, zaměstnanci Státního divadla F. X. Šalda.



Popis: 179 cm vysoký, střední postavy, kulatý obličej, vysoké čelo, kaštanové vlasy a modré oči. Tomáš Bok je ženatý, používá dioptrické brýle a může být oblečen do černého saka, hnědých kalhot a zimních bot modré barvy na suchý zip — zv. finky.

Z bydliště odešel dne 21. 1. 1989 a zdržuje se pravděpodobně na neznámém místě. Do současné doby o sobě nepodal žádnou zprávu.

Zádáme občany, aby v případě, že pohřešovaného spatřili po 21. lednu 1989 nebo věděli, kde by se mohl zdržovat, podali zprávu na OS SNB Liberec, nebo to sdělili na tel. číslo 158.

Avšak ani tímto způsobem se nedosáhlo nalezení pohřešovaného.

Teprve 72 dní po odchodu Tomáše Boka z domova, bylo to koncem března roku 1989, se na západním svahu Miliče, 836 m. (něm. "Pilze Berg"), západně od přehrady na Černé Nise, odehrála zajímavá souhra náhod. Vypráví o tom výpověď mladého muže z Rudolfova:

"Byl ukryt tak, že ho marně hledala celá rodina, Horská služba, SNB a všichni jeho přátelé od 21. ledna 1989", vypráví mladý muž z Rudolfova, Vlastimil Rekšák, který se svým kamarádem náhodou

mrtvého Tomáše Boka nalezli v úzké jeskyni, utvořené skalním, žulovým převiselem. A pokračuje:

"31. března 1989 byl krásný den. Vydali jsme se do Jizerek, do míst, kde jsem do té doby nikdy ještě nebyl. Tomuto místu říkáme „Mrtvý les.“ Sem nahoru nevedla cesta. Po přeletezání pařezů, kmenů, kamenů a hromad suchých ulámaných větví stromů, jsme se zastavili a rozhliželi kolem sebe. V tom mně kamarád upozornil, že ve výši nad námi někdo leží. Neznámý muž tu odpočíval v naprosté pohodě. Levou ruku měl pod hlavou, obličejem jako by hleděl přímo do hloubky pod sebou. Celý obraz byl v zapadajícím slunci poklidný. Ukazoval nejspíše na svátečního trampa, který unaven zdánlivě pohodlnými Jizerkami si tu zdřímnul v jeskyni na polštářku. Ale potom jsme si všimli, že má nohy zaváte listím a jehličím. Po vyšplhání se až k němu, spatřil jsem „plácicí“ oči, povadlou tvář. Domnělý polštář byl froté ručník, omotaný kolem poraněné ruky. Vedle něj ležela nedojedená konzerva s kouskem chleba, malá lahvička se zbytkem Becherovky a malá aktovka se zubním kartáčkem a mydlem, cigaretu vysypanou z roztržené krabičky START. V pravé ruce svíral oranžovou propisovací tužku.

Nic neukazovalo na násilný čin, spíše zde ulehlo člověk unavený, hladový, trpící zimou - nohy měl zakalené do černého pracovního pláště.

Běžel jsem dolů do Kateřinek, do elektrárny zavolat bezpečnost, která se dostavila po delší době, ovšem bez lékaře. Poslali mne znova telefonovat. Čekali jsme na příjezd lékaře, potom jsme mu svítili cestou nahoru i při jeho smutné práci. Potom jsem běžel znova telefonovat, tentokrát pro pohřební službu. Nakonec padl ještě další návrh - zavolat rožárníky, protože pracovníkům pohřební služby se zdál terén příliš neschůdný pro snesení těžkého těla. K tomu ovšem už nedošlo, nakonec se s tím nějak vyrovnali - ne nejlíp.

Já jsem samozřejmě v tak vážné situaci rád pomohl, ale celkové jednání všech těch lidí, zodpovědných vyšetřováním, se mi příliš nelíbilo, leccos se mi zdálo neprofesionální. Například při pozdějsí návštěvě toho-

to místa, jsme s matkou zesnulého Tomáše Boka, nalezli neuklizené, volně pohozené 3 páry chirurgických rukavic a protřžený černý pracovní plášt, ve kterém měl být původně snesen k silnici, a jiné věci, svědčící o nedbalosti a chvatu.

Na tu noc dlouho nebudu moci zapomenout!!

Od paní Bokové, Tomášovy maminky, jsem se dozvěděl, jak miloval Jizerky, ale také to, že trpěl nemocí, při které nesměl nastydnot (toxoplasmosa), protože by se jen těžko postavil na nohy.

Asi v té jeskyni ve spánku opravdu hrozně promrzl. Myslím si, stejně jako jeho matka a rodina, že nechtěl umřít: měl přece sebou jídlo, toaletní potřeby, pracovní plášt, ale asi v naprosté neschopnosti smířit se se svým osudem. Především po smrti svého jediného dítěte, sedmileté dcerky, byl velice nešťastný.

Našli jsme ho klidně a čistě spát spánkem posledním..

0-0-0-0-0-0-0-0-0

Při této příležitosti vzpomíná na svého bratra i pan Jiří Bok:

"Jizerky,

jsou tu od neepaměti a ve své velebnosti shliží na naše mravenčí snažení podmanit si je.

Během času zjistíte, že hory jsou jako droga - urvat se ze všedního dne a projít známá milá místa.

Jak jsou mnohotvárné ty naše hory!

Projdete je od Čimbuří, z Protržené či ze Smrku do Harcova, stále vás udivují svoji promnělivostí a přitom je vše spojeno s typicky Jizerským klidem a majestátností.

A začalo to tím, že nás maminka učila v Jizerkách sbírat houby. Tam jsme poprvé s bratrem Tomášem šlápli bosou nohou na polštářek mechu, a v Bílé Nise hledali nejhezčí kaminek. S bratrem jsme se naivně domnívali, že jsme v divočině a za každým druhým balvanem, že je medvěd či vlk. To jsme netušili, že se jen prstičkem dotýkáme okraje něčeho tak velkolepého a tajuplného.

Od patnácti jsme již na své Jizerky jezdili sami a učili se, že hluboké lesy jsou krásné, ale i nebezpečné. Kolikrát jsme vyráželi přes Mlynářský kámen. A cesta na Českou chalupu by nezarostla i kdyby tamtudy už nikdo z nás dvou nechodil. Před vojnou už z nás byli ostřílení trapezi a zálesáci. Nemohl nás zaskočit noční pochod Jizerskou loukou, probíjení se mračny na Ptacích kupách či dvoumetrové závěje pod Olivětskou horou. Nejdříve Tomášova vojančina, pak můj odchod z Liberce ukončil naše společné toulání. Ale ta tlustá čára životu, která podskrtla naše mladá léta, nemohla přehlušit vzpomínky na vše, co nám Jizerky daly.

Ještě mnohokrát jsme se vydali známými cestičkami, později se svými dětmi, aby si přivoněly k té nádheře. Na přítoku Bílé Nisy, v přítomí jeskyně, kterou jsme objevili a kde jsme si u posvátné svíčky přisahali, že toto tajemství je naše a nikoho jiného. Naše „Valhala“ skrývá dva vrypy ve skále, které jsou svědky našeho bratrství.

Když je člověku těžko, a ještě tíže a snad i nejtíže, dají se takové chvíle překlenout v místech důvěrně známých.

Tom odešel ...., ale ne moc daleko do hloubky hvozdů, jen na kraj, na krajíček, tam, kde už to tak dávno dobrě znal. Poblíž naší jeskyně přísahy. Jen jizerské ticho by mohlo říci, jestli si přišel jen odpočinout od shonu života.

Neštěstí nechodi po horách.

Po horách chodi jen šťastní a neštastní lidé. Tom si vybral Jizerky jako svou poslední štaci a usunul se do toho ticha jako dlouhá řada před ním.

Nemám o to méně rád své hory. Naopak!

Tak jako ostatní chodi na místa známá a milá, jdu po rískové cestě - vlevo les, upravo taky --- říkám: Ahoj Tome! To nám bude prima!

Jiří Bok, Prosetín, dne 17.8.  
1991"

MONTÁŽ PAMĚTNÍ DESKY TOMÁŠE BOKA.

Je čtvrttek, 8. srpna 1991, krásný, slunný letní den a my stoupáme jihozápadním úbočím Milíře vzhůru. Matka tragicky zesnulého Tomáše Boka, paní Mari Boková (71 let), její vnuk Tomáš Řičanek, mladý muž z Rudolfova, který byl od doby nálezu již vícekrát na tomto místě a já.



Zleva do prava: Marie Boková, Vlastimil Reksák z Rudolfova a Tomáš Řičanek.

o-o-o-o-o-o-o-o-o-o

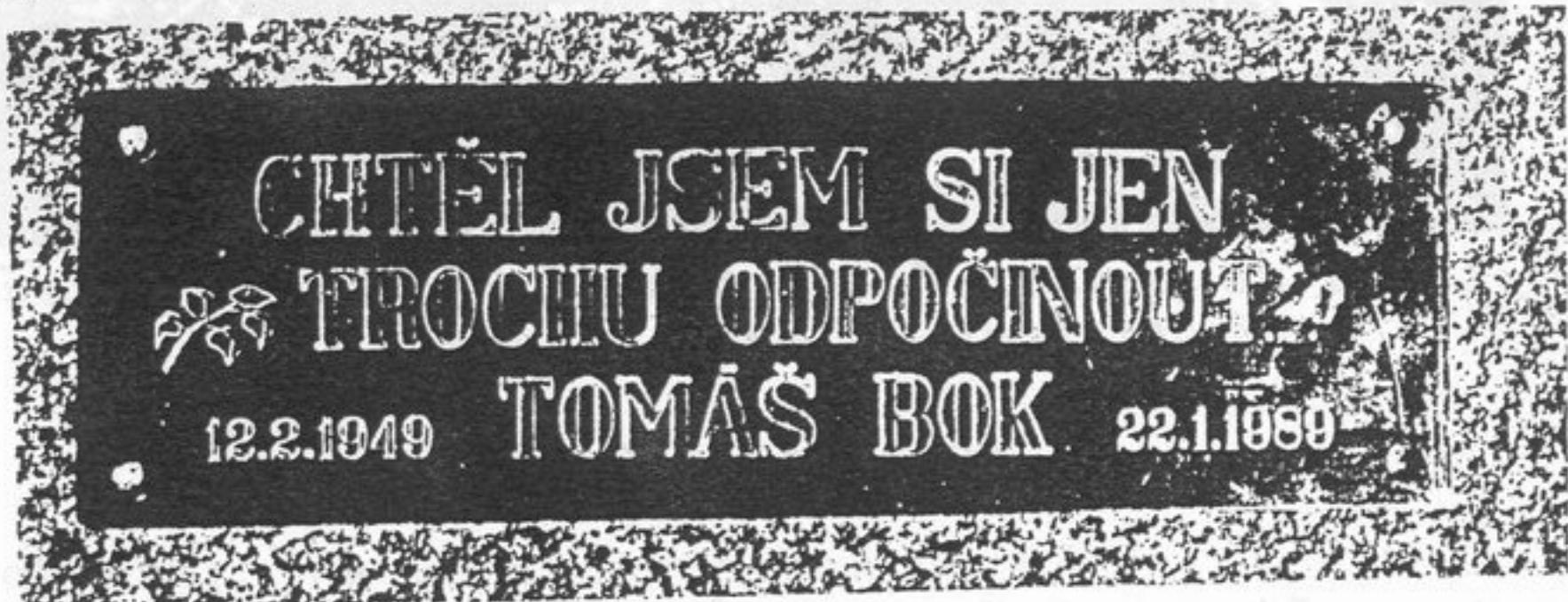
Po půlhodinovém stoupání jsme dorazili k menším skalním útvarům a po krátkém hledání stojí me před malou jeskyňkou, vytvořenou pouhým žulovým převisem a označenou provisorní tabulkou s textem a fotem Tomáše Boka. Došli jsme tedy na místo, kde se před 2 lety odehrála již popisovaná tragédie.



Jeskyňka s provizorní tabulkou a fotem  
Tomáše Boka.

o-o-o-o-o-o-o-o-o-o

Po krátké konzultaci s paní Bokovou, kam Tomášovu pamětní desku připevníme, jsem se dal do práce. Do tvrdé žuly jsem pomocí kolovrátku a 3 videových vrtáků zhotovil 4 otvory a čtyřmi připravenými mosaznými dříky jsem pamětní tabulku připevnil na skálu, pod převis.



Ano, přesně tak totiž zněla poslední slůvka Tomáše Boka, který si pod chladným žulovým převísem, na západním svahu Miliře, osamocen a daleko od lidí,

T6/3\*

uvědomil, že pro něj již není cesty zpět. Vytáhl ze své aktovky oranžovou propisovací tužku, našel si kousek papíru a začal psát .....

..... „Chtěl jsem si jen trochu odpočinout.....

Tomáš .....

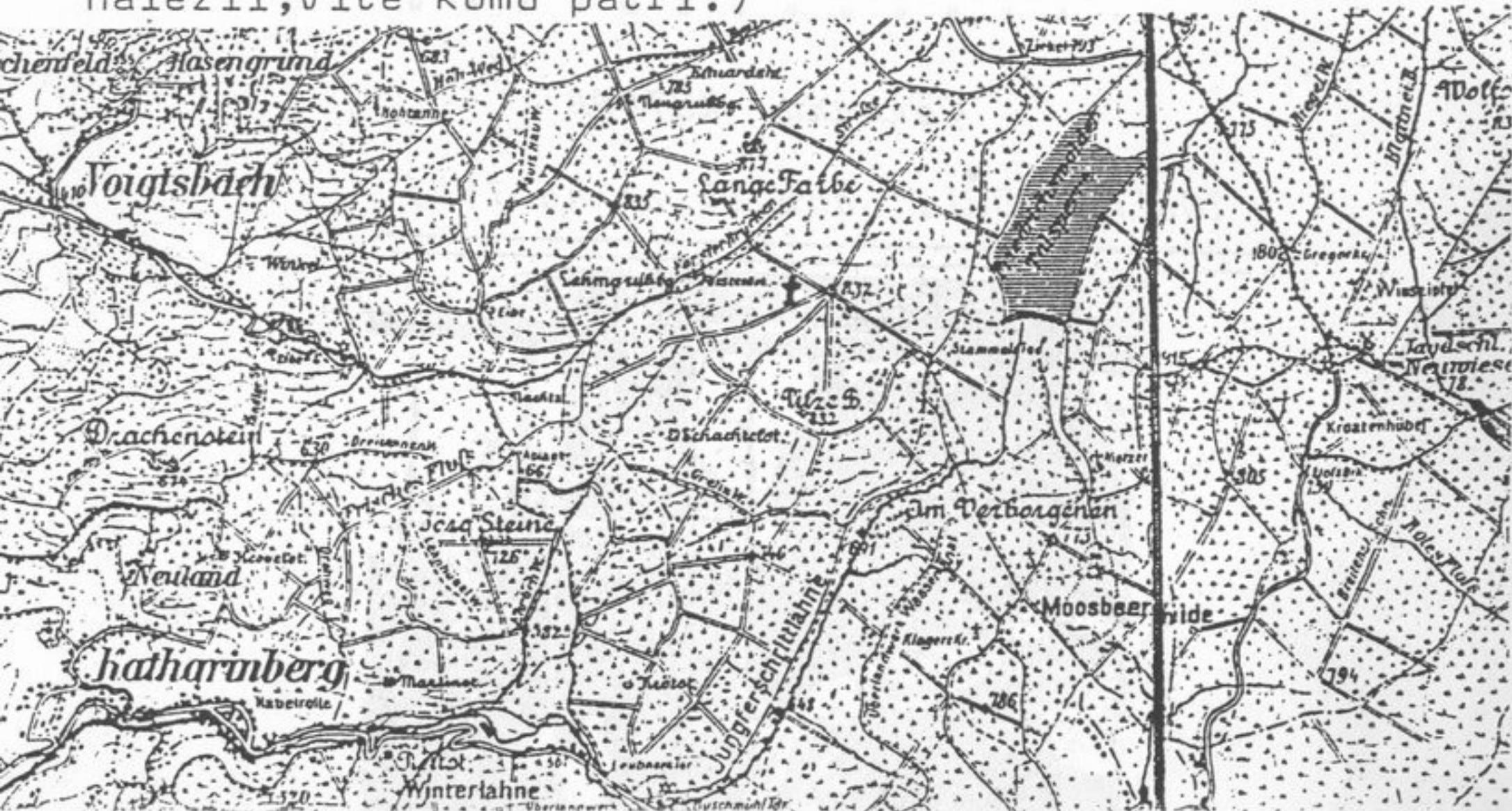


Gerhard  
Kučnář.

Pro úplnost zde přikládám výtah z Matouschkovy mapy z roku 1927, měřítka 1:50 000, kde jsem se pokusil Památku Tomáše Boka zakreslit. Nejsem si však polohou zcela jist, protože jsem ji mohl pouze konzultovat s Vlastimilem Reksákem, který tuto oblast dobře zná a pokusil se mi popsat místo, kde jsme se nacházeli. Původně jsem chtěl celou oblast projít, ale jelikož jsem měl dosti těžký batoh, plný nářadí a pomůcek, tak jsem od toho upustil a šel domů schůdnější cestou.

Tabulku jsem po zacementování zajistili třemi kmény stromů, aby se nemohla uvolnit, eventuelně odklonit od skály. Proto bych vás chtěl požádat, v případě, že by jste se k pamětní desce vydali, aby jste tyto zábrany odstranili.

(Jinak jsem si zde zapomněl široký spárovák, kterým jsem pam.desku zacementovával - takže kdyby jste jej našli, víte komu patří.)



Z došlé korespondence:

"Dne 8.6.1991 jsme nainstalovali opravený pomníček Veroniky Lahrové.

Chalupníci č.65, Bílý Potok,  
paní Ivana Vojtěchová."

"Dne 12.8.1991: Streitův obrázek někdo poškodil.Ukradl korpus Kristuse a zlomil kříž!!!"  
paní Ivana Vojtěchová.

\*\*\*\*\*

"V dubnu 1991 jsme provedli opravu a montáž plechové desky na Rytířově kříži.(Edelmanns Kreuz).Deska je zhotovena ze zinkového plechu,natřena zeleně.Text pak je zhotoven černou barvou,včetně černého lemování."

Antonín Kalina a Jan Kalenda.

\*\*\*\*\*

Další číslo Patronu,č.4/91 výjde začátkem prosince 1991.Proto zasílejte Vaše příspěvky do tohoto čísla včas.Bylo by možná dobré,kdybychom se již v tomto čísle věnovali i budoucnosti našeho Patronu,tedy jaký by měl být v příštím roce,jak obsáhlý,kolik čísel atd..  
Toto číslo 3/91 má vyjímečně o 4 stránky větší obsah,jelikož tyto stránky chyběly v čísle minulém.

\*\*\*\*\*

Gerhard KUTNAR

JOSEFŮV DŮL, dne 25.srpna 1991

